

راهنمای کنترل ناقلین
تب دنگی، چیکونگونیا و تب زرد

تألیف:

دکتر سید شهرام میرزمانی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۹-۱۶۱-۸

ISBN: 978-964-519-161-8

نام کتاب:	راهنمای کنترل ناقلین تب دنگی، چیکونگونیا و تب زرد
نویسنده:	دکتر سید شهرام میرزمانی
ناشر:	اندیشمند
تاریخ و نوبت چاپ:	اول - زمستان ۱۳۹۳
شمارگان:	۱۰۰۰
بها:	۳۷۰۰۰ ریال

سرسنجه	میرزمانی، سید شهرام، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور	راهنمای کنترل ناقلین تب دنگی، چیکونگونیا و تب زرد
مشخصات نشر	تهران: اندیشمند، ۱۳۹۳.
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: تألیف سید شهرام میرزمانی
شابک	: ۳۷۰۰۰ ریال: 978-964-519-161-8
یادداشت	: گتاینامه ص: ۸۲-۸۱
موضوع	: حشره های ناقل بیماری - مبارزه -- دستنامه ها
موضوع	: تب دنگی - چیکونگونیا - تب زرد
رده بندی دیویی	: ۶۱۳.۹۳ / ۵ / ۶۳۹ RA
رده بندی کنگره	: ۶۱۴ / ۴۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۸۸۰۳۶۴

انشارات اندیشمند: تهران - خ دانشگاه - پلاک ۴۴ - واحد ۲ صندوق پستی ۱۹۲۹۵-۷۲۵۵

تلفن ۶۶۹۵۲۶۱۷ و ۶۶۹۶۷۲۷۲ Email: Andishmandpress@gmail.com

عنوان	فهرست مطالب	صفحه
پیش گفتار.....		۷
مقدمه.....		۱۰
فصل اول - سیمای بیماری.....		۱۵
تب دنگی.....		۱۵
تب چیکونگولیا.....		۲۰
تب زرد.....		۲۳
فصل دوم - بولوژی و نشاسای ناقلین.....		۳۱
آندس اجیتی.....		۳۲
آندس آلبوییکوس.....		۳۴
آندس پلینزنسیس.....		۳۶
چرخه زندگی پشه.....		۳۷
چرخه انتقال ویروس.....		۳۸
فصل سوم - مراقبت ناقل.....		۴۱
مراقبت حشره نابالغ.....		۴۱
مراقبت تخم پشه.....		۴۵
مراقبت شفیره.....		۴۶
مراقبت لارو پشه.....		۴۶
مراقبت پشه بالغ.....		۴۹
دستگاه‌ها و روش‌های صید حشره.....		۴۹

صفحه	فهرست مطالب	عنوان
۵۲	کنترل و پیشگیری	فصل چهارم -
۵۷	روش های کنترل و پیشگیری	
۵۹	نظام مراقبت	
۶۱	کنترل محیطی	
۶۳	روش های کنترل شیمیایی ناقلین	
۶۶	سموم حشره کش	
۶۶	لاروکش ها	
۶۶	حشره کش های پشه بالغ	
۶۷	تجهیزات سمپاشی	
۶۸	اسپری ابقایی داخل اماکن	
۶۹	مه پاش گرم	
۷۰	مه پاش سرد یا روش حجم فوق العاده کم	
۷۰	ایمن سازی و واکسیناسیون	
۷۲	آمادگی و پاسخ به اپیدمی	
۷۵	کنترل ناقلین	فصل پنجم - تجهیزات و لوازم حفاظت فردی
۷۵	روش های مکمل کنترل ناقلین	
۸۱	منابع	

پیش‌گفتار

امروزه، نیروهای مسلح کشورهای در حال توسعه با شرکت در عملیات حافظ صلح، تمرین‌های نظامی، مأموریت‌های امدادی بشر دوستانه و تقویت نظام مراقبت بیماری‌ها، نقش فزاینده‌ای به عنوان تسهیل‌کننده سیاست‌های خارجی دولت خود پیدا کرده‌اند.

گسترش واحدهای نظامی (Deployment) و تحرک‌های ناشی از این عملیات‌ها، ممکن است همه‌گیری بیماری‌های عفونی را از طریق معرفی عوامل جدید به جمعیت‌های حساس غیرنظامی منتقل، ایجاد یا گسترش دهد یا عوامل عفونی را از منطقه‌ای به منطقه دیگر منتقل نماید.

در مقابل، واحدهای نظامی ظرفیت نسبتاً خوبی برای مراقبت و پاسخ به بیماری در اختیار دارند و می‌توانند آن‌را به جامعه غیرنظامی توسعه دهند.

نمونه‌ها و تجربیات زیادی از جمله در پرو و تایلند وجود دارد که سازمان‌های بهداشت نظامی این کشورها با مشارکت ارتش امریکا و

با استفاده از منابع آزمایشگاهی، اپیدمیولوژیکی، ارتباطی و آمادی از تلاش‌های وزارت بهداشت کشورها برای مراقبت از بیماری‌های مالاریا، تب دنگی، تب زرد، آنفلوآنزا، عفونت‌های روده‌ای (اسهالی)، HIV/AIDS، هپاتیت B و C، و غیره حمایت می‌نمایند. حتی ارتش امریکا در مرز کشور خود با مکزیک نظام مراقبت فعال بیماری سل را برای جلوگیری از انتقال بیماری به داخل کشور توسط مهاجرین مکزیکی اجرا کرده است. ارتش کشورهای عضو ناتو نیز به کشورهای غرب آفریقا در کنترل همه‌گیری بیماری ابولا با همکاری سازمان جهانی بهداشت کمک می‌نمایند.

بنابراین، نیروهای نظامی از برنامه‌های بهداشت عمومی برای پیش‌پیشگیری، کنترل و درمان عفونت‌هایی که می‌تواند اثربخشی عملیاتی نیروهای آنان را کاهش دهد، حمایت می‌کنند. نیروهای نظامی نیز ممکن است برای پیشبرد اهداف ماموریتی خود یا گسترش اهداف ملی، ظرفیت‌های بهداشتی عمومی خود را توسعه دهند.

این کتاب چگونگی تقویت برنامه‌های مراقبت (شناسایی و پاسخ به موقع و مناسب سازمان‌های بهداشتی غیر نظامی به رویدادهای بهداشتی) توسط نیروهای نظامی را نشان می‌دهد. همچنین، نقش رو به رشد ارتش کشورها در امور بین‌المللی را مورد توجه قرار داده، و تهدیدها و فرصت‌های توسعه نظام مراقبت و کنترل بیماری‌های نوپدید و بازپدید منتقله از راه ناقلین در جمعیت‌های غیرنظامی را معرفی می‌نماید. همراه با گسترش نقش آنها در امور بین‌المللی، ظرفیت‌های مراقبت نیروهای نظامی کشورها نیز افزایش می‌یابد. همکاری‌های نظامی - نظامی، نظامی - غیرنظامی یا غیرنظامی - نظامی با حمایت سایر سازمان‌های بهداشتی ملی و بین‌المللی نیز می‌تواند تا

حدود زیادی مراقبت جهانی بیماری‌های عفونی را به ویژه در مناطق دور دست و پس از بلایای طبیعی و غیر طبیعی، در مناطقی که نیروهای نظامی حضور دارند، تقویت نماید.

کتاب حاضر به منظور تقویت همکاری و مشارکت بین سازمان‌های بهداشتی نظامی و غیر نظامی جمهوری اسلامی ایران برای اجرا و پوشش کامل نظام مراقبت بیماری‌های واگیر به ویژه بیماری‌های نوپدید و بازپدید منتقله از راه ناقلین در نقاط دور افتاده و مرزهای زمینی، هوایی و دریایی تدوین و در دسترس علاقمندان قرار می‌گیرد. امید است مطالب آن بتواند کمک شایانی برای پیاده‌سازی نظام مراقبت بیماری‌های منتقله از راه پشه‌های ناقل تب دنگی، تب زرد یا چیکونگونیا با همکاری سازمان‌های نظامی و غیر نظامی فراهم آورد. انشاء الله.

دریادار دوم دکتر مصطفی مداح

رئیس اداره بهداشت، امداد و درمان

نیروی دریایی راهبردی، ارتش جمهوری اسلامی ایران

و رئیس مرکز تحقیقات طب دریا و زیر سطحی